

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — " —
Negyedévre 2 " — " —
Egy hóra 1 " — " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alku szerint jutányos áron vételnek fel. Bő jogdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Tisztelt Polgártársak!

Városunk törvényhatósági bizottságába — a közgyűlés határozata szerint — folyó hó 14-én kell képviselőinket megválasztani. A midőn alkotmányos jogunk gyakorlására polgártársainkat felhívjuk, kötelességünk önöket figyelmeztetni, hogy szavazataik városunk jövőjére és közvetve az egész ország ügyeire mekkora fontossággal bírnak.

Mi azt óhajtjuk, hogy szeretett városunk háztartásában az egyensúlyt lehetőleg a polgárok megterhelhetése nélkül, a közjövők helyes alapon való fokozása útján állítsuk helyre. Így kell megfelelnünk mindama követelményeknek a melyeket Debreczen nagy történelmi multjához és nemzeti jelentőségéhez méltó fejlődése iránt a lakosság és az ország teljes joggal támaszthat. Ebbeli törekvésünket azonban a közterhek alatt már is görnyedező polgárság jogos érdekeivel akarjuk összeegyeztetni. Jelöltjeinket éppen azért olyan férfiak sorából szemeltük ki, a kiknek multja és meggyőződésének ereje teljes biztosítékul szolgál arra nézve, hogy a célunk elérésének legbiztosabb eszközét a városi ügyek igazgatásának részleghajlatlan, egészséges és igazságos ellenőrzését nemcsak ígérik, de meg is valósítják.

— a törvényhatóságok tanácskozá-

sai igen gyakran országos fontosságú politikai kérdésekkel is foglalkoznak. A nemzet legilletékesebb közvéleményének a vármegyék és városok közgyűlésén kellene megszólalnia. Fájdalom, csak a legközelebbi napokban is mély sajnálattal kellett tapasztalnuunk, hogy városunk közgyűlésének jelenlegi többsége még olyan kérdésben is, mely hazánknak legfontosabb életbevágó érdekeit érinti — a közös-ügyes quota felemelésének kérdésében — belső meggyőződését kész a hatalom érdekeinek feláldozni. Azért t. polgártársak, legyünk rajta minden erőnkkel, hogy városunk közgyűlése a jövőben olyan férfiakból álljon, a kiknek mindnyájunk előtt ösmert független gondolkodása lehetővé teszi, hogy Debreczen dicsőséges multjához hiven ezentúl az öt megillető súlyjal vehesse szavát latta valahányszor a nemzet érdeke ugy kívánja.

Fel tehát, tisztelt polgártársak! Tömörüljetez zászlónk alatt, melyre városunk fejlődése, a ti javatokkal együtt van felírva s a melyet büszkén lobogtat az a tábor, mely lankadatlan kitartással harczol a legszentebb célért: Magyarország teljes állami függetlenségéért!

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága.

Debreczen, december 11.

Széll Kálmán miniszterelnök Bécsben.
Széll Kálmán miniszterelnök szombaton d. u. 2 órakor közvetlenül a képviselőház üléséről B csbe utazott. Mint értesülünk, tegnap kihallgatáson fogadta a király s tanácskozott az osztrak kabinet vezetőjével, Clary gróffal is. A min. elnök utjának kettős célja van. Az egyik annak az időpontnak a megállapítása, amelyben a delegációk ujra összeülnek működésük folytatására, illetőleg abból a célból, hogy a közös költségvetés el nem intézhetőse folytán szükségessé vált intézkedéseket megtegyék. A másik és fontosabb célja a miniszterelnök utjának szoros kapcsolatban áll a kiegyezési törvényjavaslatok sorsával az osztrak birodalmi tanácsban. A miniszterelnök tudni óhajtja nevezetesen és első sorban azt, vajjon remélhető-e a kérdéses előterjesztéseknek Ausztriában való parlamenti elintézése még ez év vége előtt; és ha nem, hajlandó-e a Clary gróf vezetése alatt álló minisztérium az általános eljárást a 14-ik §. alapján elintéztetni, avagy más osztrak minisztérium lesz-e hivatva ennek az intézkedésnek a megtevésére. A miniszterelnök utjának eredményéről alkalmasint tájékoztatni fogja a Házat is ezen hét elejére várt kvóta-beszédben.

A képviselőház ülése.

A Dec. 10-iki — Szombati — ülés — új bizonyítéka annak, hogy a kormánypárt azon gyanúsítása, mintha a magyar képviselőház egyetlen közjogi ellenzéke, a függ. és 48-as párt, a melynek minden töredéke most,

A félkezű hős.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

I.

Csengő táborig zene hangja mellett, vidáman vonult egy szakasz honvéd a Piac utcán, Péterfián keresztül Hajdu-Sámson felé, hogy a közelben taborozó főszereghez csatlakozzék.

A merre elhaladt, megéltjezte a polgárság, mely ez alkalommal velősággal elépte a két utcát. Nyitva volt ezen kívül minden ablak asszonyok, lányok kendőt lobogtatva bucsuztak a katonáktól, kik vidáman, jókedvűen mentek meghalni a hazaért.

Az elvonuló honvédsapat nagy része diákokból állott. Sutra dobták a könyvet, felhúzták a feszes nadrágot, a kávébarna piros zsinóros atillát, tagjává lettek a honvédségnék, melynek feladata volt a gazul megtámadott szabadságot megvédeni.

A derék debreczeni czivések ezért vonultak ki olyan tömegesen az utcára; az asszonyok — főleg a leányok ezért lobogtatták olyan feltűnően a kihimzett kendőket, hisz a város lelkétől, a tanuló ifjúságtól kell elszakadni bizonytalan időre, nagyrésztől pedig talán örökre.

A zeneszó mellett elvonuló katonák csapatát könnyes szemmel bámulta egy 18—19 éves fiu, kiről az első pillanatban meglehetett ismerni, hogy diák. — A kollegium falához támaszkodva nézett a menet után merően...

hosszasan. Majd végigtekintett önmagán, s szinte önkéntelenül kiáltott fel:

— Édes istenem, miért is vagyok én béna. Ha balkarom megvolna s annyi ereje lenne, mint ennek a másiknak, most nem állnék itt, hanem vonulnék velük büszkén boldogan harczolni megtámadott hazámért!

Sajnos — a monológot nem hallotta más, csak az öreg fizika-professzor, a ki szintén béna volt a mennyiben jobb lábát egy veszedelmes kísérletezésnél valami szétrobbant vas-edény tönkretette.

Rideg ember volt az öreg, nem igen állott szóba a tanítványaival. Most azonban, mikor a nagyidők ugy megváltoztattak mindent, mikor a modern szellő kiforgatott intézményt, embert eredeti helyéből — az öreg is mintha levetette volna alaptermészetét, szelidebb lett.

Mikor meghallotta a félkezű Kovács Pali sóhajtasát, odament hozzá s vállára tette reszketős, ránczos kezét.

— Bizony fiam, — mondotta, — nagy baj a bénaság, magamon tapasztalom legjobban. De hát ha már reánk mérte a sors, viselnünk kell megnyugvással, békével. Azt hiszed, hogy én nem könyeztem, mikor végig néztem a délczeg csapatot? Irigyeltem még a klasszis leglustább diákját az smice Kürtösit is. Ugy ment, mint valami tábornok, pedig az idén ujra baja lett volna az exameneken.

Utánam is kiáltotta, hogy az idén az ágyuk lesznek a cenzorok, a fegyverropogás a hallgatóság, a kard a studium, s ő bizto-

san tudja, hogy ez egyszer nem fog zavarba jönni.

A béna Kovács Pali felmelte könnyes szemét az öreg professzorra s ugy válaszolt nagy keservesen:

— Hiszen nagytiszteletű uram, ez a mi nekem faj. A klasszisban mindig első voltam s most legutolsónak kell lennem. Üres lett a czétus, magam vagyok a lakója... Nem bírom én ezt elviselni... nem tudok én ebben megnyugodni!

II.

Nem találta helyét egész nap. Bejárta a kollegiumot, de nem találta ismerőseit.

Önkéntelenül kérdezte, hol vannak azok a derült, tréfára kész fiuk, a jó pajtások, az igaz barátok?

Az udvaron bölintgató akácok zugva adták meg a feleletet:

— Elmentek harczba, küzdelemre, hogy jussanak diadalról-diadalra!

Szinte kétségbeejtette a nagy épület üressége! Járt tornáczról-tornáczra, s maga sem vette észre, mikor szobájába jutva, gépiesen kinyitotta ládáját s ruháit kezdte kötözni egy csomóba.

— Mit akart?

— Rögtön megadta reá a feleletet.

Megy! Felajánlja szolgálatát az első seregnek. Lesz betegápoló, hirtörző, lesz akármi — lesz... igen lesz kém is, hiszen lehet még fegyvertelenül is hazálni a hazának.

a közveszély, a kvóta emelés ellen tömörült — obstrukciót akarna kezdeni. — Nem volna csuda és indokolatlan, ha ebbe menne, a midőn, az ország érdeke, joga, sőt törvénye ellen is elkövetett sérelem, mely a kvóta emelésben végzetes arányokban csapong, amely mában nem — csak a kormánypart hatalmi erőszakoskodásában találja magyarázatát, az ignorált kisebbségnek, a közjogi ellenzéknek nincs más fegyvere, mint az agyonbeszéléssel gátolni, az erőszakolt határt nem ismerő állami hátrányok, törvénynyé válását.

Persze, azt mindenki tudja, hogy a magyar ellenzék tulajdonképpen soha sem is kezdett és folytatott obstrukciót abban az értelemben, a miatt ezt az osztrák parlamentben csinálják, ahol az értelmetlen, időhúzó — hárszó manóver, egy — úgy szólván — a szláv és német nemzetiségi kibekihellen élet halálharc. A magyar közjogi ellenzék már t. i. a mit ennek lehet nevezni, még csak nem is párttharcot folytat, hanem a legfőbb érdekét, a magyar politikai, egyetemes nemzeti állam, minden mellékletektől ment — jogos és törvényileg is igaz érdekét szolgálja. Azért azok a beszédek, melyeket jelenleg is a közveszélyes javaslat ellen folytat, tartalmas és minden részében adatokkal bizonyító erővel teljes, annak megmutatására, hogy a kormány a magyar nemzeti Állam életéréjének elfecsérelésére szolgáló, fejlődését lehetlenné tevő szerződéseket köt, a milyen lenne a kvóta-kiegészítés is, ha az törvénynyé válnék.

Ilyennek bizonyul napról-napra az a harc is, a melyet az obstrukció csapongásának keresztfel, saját lelkiismerete vádlását érezve a kormánypart; de a mely nem egyéb, mint a Magyar Állam érdekeinek jogos, indokolt védelme, a többség meggondolatlan, sőt erőszakolt jogfeladás ellen.

A képviselőház szombati ülése Percel D. elnöke alatt megnyilván, miután a múlt ülés jkvét hitelesítették s bemutatva a ker. miniszter asratát, a melyben tudatja, hogy az 1900. évi parisi nemzetközi kiállításra L u k á c s Béla képviselőnek adott kormánybiztosi — és M i k l ó s Ödön képviselőnek adott kormánybiztosi-helyettesi meg-

bizást egy további évre meghosszabbította: s ezzel kapcsolatban bemutatva ugyancsak Lukács Béla és Miklós Ödön képviselők leveleit, a melyekben a fenti okért távozási engedélyt kérnek, a melyet a Ház meg is adott: felvették a kvóta-arány emeléséről szóló javaslat tárgyalásának folytatását.

E tárgyhoz egyetlen egy közjogi képviselő szökött, tartva az egész ülést kitöltő, egészen d. u. egyegyed 3 óráig tartó oly beszédet, a melyet a Ház partkülömbőség nélkül nagy figyelemmel halgatott és kivált a szélső baloldali hosszantartó és szünni nem akaró zajos éljenzéssel juttatva a mely miatt az előrehaladt időre való tekintetből, B a r t a Ödön bejelentett interpellációját is következő ülésre — mára halasztotta, amely pedig igaz-e az a hír, hogy az osztrák kormány megsértette a kiegyezés viszonyosságát? — szintén a napirenden levő tárgyra tartozik.

A kvóta vitájához tehát P o l ó n y i Géza szólott most egyedül. Rá azt a benyomást teszi a javaslat, monda, hogy a Hadúr-nak nyújtandó áldozat akar lenni. A maga és párja nevében azért nem fogadja el a javaslatot, mert egyrészt nagyon elő van készítve, másrészt pedig mer nincs előkészítve. Bizonyára ennek a képviselőháznak legkevésbé volca szabad a kvótát megszávatni: a Banffy választáa alakította meg ezt a házat s a benne üő képviselők jelentékeny része igértetett választónak, hogy nem járul nagyobb kvótához. Ezek a tekintetek megkövetelik, hogy elég lényessék Just Gyula kívánásának s a kérdés új választás ítélete alá bocsátassék.

A kvóta dolga oly fontos, oly nehéz, sok oldalú és mélyes, hogy hátat kell adnia azoknak a kik segítségére jöttek lelkiismeretes és normális munkalataikkal a kérdés köteles ellenőrzőinek, a képviselőknek és más érdeklődőknek. Hája különösen Horánszky Nándornak, Földes Gézanak, és Papp Dávidnak szól, valamint Láng Lajosnak is. Matlekovich dolgozatával nem foglalkozik, mert ez nem lehet egyébnek tekinteni kompilációjánál, de hosszabban foglalkozik majd Papp Dávid munkájával, nemcsak azért mert eddig meg kevésbé foglalkoztak vele, hanem mert

melyreható okoskodása, adatainak fontossága azt kötelességévé teszi. Bizonyítja, hogy a magyar kvóta javaslat ellenzék az 1867: XII. t.-cz. diszpozícióival, mert egyezmény helyett javaslat fekszik a ház előtt, mely javaslat Ausztriára is kötelezettséget állapít meg, a mihez nincs jogunk. Ez gonosz precedens lenne Magyarországgal szemben Ausztriával.

A javaslat alkalmat adhat az összbiró-dalmi eszme szolgálatára. Rámutat arra, hogy a magyar kvóta bizottság jelentése szembe-tűnő ellentmondásban van az osztrák bizottság jelentésével; mindkét jelentés a másik bizottságra fogja, hogy az vette föl újra a tárgyalás fonalát...

H e n t a t l e r: Mélyik hazudott? (Fölkütiások: Mind a kettő!) Szélfamoskodás ez.

P o l o n y i Géza: A mostani javaslat érdekeben másodszor fölvettem alku arra való törekvést jelent, hogy Magyarországot egyszer s mindenkorra odaáldozzák az egyre növekvő közös terhek fölvetelére, a mi azért is gonoszság, mert nyilván való, hogy rövidesen az alkotmány nélküli Ausztriával fogunk szembe szállni, amelylyel pedig semmi közös ügyben érintkezést nem tarthatunk fenn. Mit ér az olyan intézmény, a melyről itt is, Ausztriában is okos emberek hirdetik hogy a pénzügyi adminisztrációjához való hozzájárulás aránya megállapítására szükséges kulcsot nem lehet igazságosan megállapítani. — Vádolja a kvóta bizottságot, hogy az a rendelkezésére álló döntő fontosságú adatok ellenére, a törvény megszegésével, hatáskörét túllépve, kötötte meg az alkut. Ezt hosszasan bizonyítja, s kimutatja, hogy semmi bizonyíték arra, hogy Ausztriában a megfelelő törvényjavaslatot parlamentárisan törvényerőre emeltetik. A mit a két kormány a kvóta-kérdésben csinált: az nem egyéb, handé-diplomáciának. (Zaj. Derülttség.) Ha ebből nem lesz törvény: akkor a király végtelenül kényes helyzetbe jut; kénytelen lesz kétszer kifejezett saját meggyőződése és igaz-agérzete ellen dönteni. Micsoda

III.

Ettől a naptól kezdve nem látták Debreczenben. Igaz, hogy nem is kérdezte senki, hova tűnt. Ki tudta azt, hogy mi a neve annak a félkezű fiúnak, a ki ugyan első volt klasszisában, de a ki Ugocsavármegyéből — vagy tudja az ég honnan szakadt mendikáns diáknak Debreczenbe.

Eg baja volt akkor a városnak.

Rossz hírek jöttek mindenfelől. A magyar seregek csatát vesztek. A kettejű sasos lobogó diadalmasan halad előre. Az alvideken a szerbek, Erdélyben az oláhok irtják a magyart. A kormányt is szorongatja az ellen s valószínűleg ott hagyja Pestet s jön Debreczenbe.

A sok rossz hírek fele is elég volt; hogy elcsüggyessze a magyart, a melynek könnyen lobbanó telkesedése az első hideg szél hamar lelohasztja.

Kovács Pali ekkor már Görgei táborában volt.

Egyik bányavárosban csatlakozott seregéhez, a felvidéki operációt nagy részét azzal is járta aztán meg.

Használható ügyes fiu volt. Igyekezett mindenkiel jól tenni — már a mennyire töle telhetett. Önként, megbízatás nélkül átkóborolta a sereg előtt fekvő utakat. Sokszor oly jaratlan helyeket talált, melyeken az egész sereg átlopozhatót biztosan, időmegtakarítással. — Mikor pedig a tel keményebb lett, a beteg katonák kocsijain üttött tanyát. Egy nap megfordult mindegyikén. — Vigasztalta, biztatta a sebesülteket, a betegeket. Diák adomákkal igyekezett felvidítani őket, s a szegény betegek, kik a hidegtől is sokat szenvedtek, nem győzték köszönni a derek fiu vigasztalását, a ki csakhamar kedvence lett — az egész tabornak.

Selmeczbanya mellett meghalt egy honvéd.

Addig könyörgött, míg az őrmester megszánta, s megajándékozta a ruhákká.

Nem volt boldogabb ember Magyarországon Kovács Palinál mikor magára húzta a zsúros nadrágot, atillat, s felvette a katonaköpenyt és a csákót.

Katonának, igazi katonának érezte magát, ezentul kettős buzgalommal teljesítette betegápolói tisztet, s olyan furfangos mulatságos históriákkal tartotta a betegeket. — hogy azok szinte gyógyuni érezték magukat, ha hallották.

A tisztektől a fővezér Görgei is megtudta, hogy milyen derek fiu van a táborban. Magához is rendelte hamarosan.

— Hallom — szólította meg, — hogy derekasan viseled magad!

A fiu mélyen elpirult, a dicsérettől, a boldogságtól alig tudott valamit mondani. De mikor látta, hogy a tábornok barátságosan, szinte biztatón szél hozza, megjött a bátorsága s beszélni kezdett.

— Tábornok ur, debreczeni diák vagyok. A klasszis minden valamire való diákja táborban van. Én béna vagyok, a puskát nem kezelhetem. Lelkem azonban nem engedett nyugodni s eljöttem ide, hátha tudok használni így is a hazának?

— Igazad van fiam felelte a tábornok. Sajnálom ugyan, hogy béna vagy, jó katona lett volna belőled, de hat mar eddig is bizonyítottad, hogy fegyvertelenül is tudsz használni a hazának.

Kovács Palinak a dicséretre kitörő jó kedve kerekedett. Boldognak, nagyon boldognak érezte magát, s áldotta a végzetet, a mely ide vezette, ide a táborba, a hol használni tud, s a hol még tán nagyobbat is biznak rá!

IV.

1849. május hava egész pompájával ragyogtatta a természetet. Ünnepi díszének pompája mintha a magyar fegyverek diadalért bontakozott volna ki egész valójában. Magyar volt már az ur — veres diadalmas csaták aran — az egész országban, csak Budavarán lengett még a két fejű sasos lobogó!

Szégycse fogta el minden magyar szivét, ha rá tekintett, önkéntelenül kapott fegyveréhez a honvéd, s dörögte vagy kiáltotta — hadd hangozzak vissza a falak:

— Le kell onnan tépni vérünk, ezek vére aran is.

Igen, de ment olyan könnyen. Elent állt a támadásoknak, s meg kellett várni, míg Komaromból megérkeznek a faltörő agyuk.

A magyar hadsereg addig kénytelen volt várni. De sok jó katona bosszankodott miatta, de sokan szerettek volna a berohanni a várba, s pokolba kergetni a bent gubbasztó, a gyűlöletes osztrakot.

Kovács Palit, ki Görgey seregével jött a vár alá, szintén elfogta a láb. Türelmetlen volt. Czéltalanul járt fel s alá a táborban, a vig, trefas fiúnak nem lehetett szavát hallani. Bántotta a várakozás, szeretett volna már diadalittasan tekinteni a varfokán lobogó haromszínű zászlóra.

Egy ilyen türelmetlen órában bejelentette magát a fővezérnél, s engedélyt kért, hogy miut kém mehessen Budara.

A fővezér tetőtől talpig végig mérte Palit. Tetszett neki a fiu bátorsága, s meg adta az engedélyt.

Pali alruhába öltözött s két napig járt mint almaáruló a varban.

Becsés adatokat mondott el a fővezérnek.

beszéd az, hogy politikai okból mi fizessük meg a verekedő csehek és nemetek által összehozott dolgok árát. Ez közönséges csepszék politika. — Micsoda az a mit Matlekovics csinált...

K u b i k Béla: A titkos tanácsosságért csinált!

P o l ó n y i Géza I . . . Matlekovics Offermann osztrák politikai munkájából szedte adatait, de míg az osztrák ez edatok alapján 33 1/2% kvótát hozott ki. Matlekovics addig 34 1/2% kvótát hozott ki. (Derűtség.) Matlekovics ur fölhozza a bányáértékét annak bizonyítására, hogy Magyarország nagyobb kvótát fizessen. Hiszen például Kimberleyben van gyémántbánya, Angliában pedig nincs: a Matlekovics ur secessziós fölfogása szerint ebből az következne, hogy a Fokföld fizesse az egész Anglia kiadásait. A ki tudományos pretenzióval ilyen hirdeti ki kel tőmetoi. (Nagy tetszés az ellenzéken.) Hatvanhétben közössé tették a hadsereget, de önállóan deklarálták az udvartartást. A norvégok okosabbak voltak: fordítva jartak el. De nem tudja a kormány, hogy az udvartartás költségeit tíz esztendőre meghatározó törvény december 31-dikén lejár? Mikor áll elő a kormány új javaslattal? Megmarad 4.000.000 forint vagy emelkedik-e? (Fölkiáltások: — Öt perc szünetet kérünk!) Polónyi erre szünetet kért.

A z e l n ö k az ülést öt perczre felfüggesztette.

P o l ó n y i beszéde további folyamán azt bizonyította, hogy valószínűleg a felség fog dönteni a kvótában, ezért adatokat szolgáltatott a felségelhatározás számára, a mely adatokkal egyfől az tüntette ki, hogy a kvóta czimén harminczkét év alatt Magyarországot megszámlolatlan milliókkal megkárosították, másfelől újabb megfosztásnak tenne ki Magyarországot bármily csekély kvótaemelés. Ehhez járul még, hogy az átutalási eljárás eredménye is megkárosításunkra vezethet, sőt vezetni fog. Alkotmánycsorbítás, a mikor egy özügyet a kvótát összekötnek nem közös ügygyel, az átutalással s. egyik érvényét a másiktól teszik fölételessé. (Zaj.) Junkum pedig van, még pedig materialis, ezt a Biloszki, Széll és Neményi beszédciből bizonyítja. A miniszterelnök

azt mondta a minap, hogy ha az átutalást Ausztria nem csinálja meg: a magyar kormány retorzióval fog elui. Ez a paktum megsértése, mert a paktum szerint az a pártközi megállapodás történt, hogy az egész kiegyezés egy komplexum s bármelyik rész megsértése az egész komplexum megdőlését vonja maga után. Kifejtette ezután, hogy az átutalást a 14. §-sal nem lehet megcsinálni, mert állandó megterhelest jelen.

H e n t a l l e r (Neményi felé): Most beszélj már, pupák!

P o l ó n y i; Clary sem akarja a 14. §-szal életbeletelni az átutalást. Képzelteti a kormányelnök, hogy Clary ezt a császár tudta nélkül jelentette ki? . . .

S z e l l: Igen!

P o l ó n y i; No, furcsa egy hivatalnok miniszter, a ki sem a császárnak, sem a parlamentnek nem felelős. (Derűtség). Ha a magyar kormányelnök azt hirdeti, hogy életbeletethető a 14. §-szal is; akkor a Clary megbuktatására vállalkozott. Különb az hiszi, a retorzió, tehát a vambóboru ideje fog következni. Ily esetben Széll legbölcsebben tenné, ha ennek következeitől vonná.

H e n t a l l e r: Mondjon le!

Osztrák lapokból mutatta ki ezután, hogy az osztrákok a vámszövetségben élelt 10% kvótára becsülik: (Mozgás.) a maga adataival pedig ott bizonyította, hogy a mai helyzetben is 266.434 koronával mi fizetünk rá az átutalásra. A kvótáért pedig, ha semmi hadügyi reform nem lesz, évi 9 millió koronával többet fizetünk a közös ügyekre, mint eddig, ha nem számítjuk a közös vambóboru vételeket. Mi okozta ezt a mi kiegyezési kataztrófánkat? (Mozgás.) E kérdésre adandó válasza előtt rámutat arra, hogy a mig az átutalási törvény ereje 1907-ig: addig a fölemelt kvóta érvénye 1910-ig terjed: e három évi különbség a kormány számítása szerint 24 millió koronányi veszteséget jelent: a mit pedig eddig vesztettünk a kvótán, az több egy millárdnál . . .

B a r t h a Miklós: Draga ár azért, hogy rabok legyünk.

P o l ó n y i: A megkárosításunknál még arra is kiterjed a közös miniszterek figyelmé, hogy például a katonatisztek kaucziókervényeikkel osztrák bélyeget kötelesek hasz-

nálni. Kéri Horánszkyt; Fejtse ki, mi birta a volt nemzeti partot arra, hogy a fölemelendő kvótát megszavazza? Fajdalmas volna, ha a kvótaemelés után a volt nemzeti párt nem jutna a hatalomra, mert így a kvóta emeltetnék, a gonosz rendszer pedig megmaradna. Az, minden felelősséget önökre. (A volt nemzeti párt mutató) hárit. Sürgős dolog ezt megtudni . . .

P o l ó n y i G. aztán következtetéssel a mondottakból mondta: Próbáljuk meg egymást meggyőzni az iránt, hogy az a rendszer, a mely ilyen állapotban tartott bennünket 32 esztendőig, nem vezethet másra, mint a két államnak teljes és végleges pusztulására. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Mi ez irányban elvtársaimmal együtt hat javaslatot nyújtunk be abban a reményben, hogyha a nemzetek maguk veszik kezükbe saját sorsukat, ezen a téren megállapodás érhető el.

Es ha csalódnánk, ha a népek érintkezése maga sem vezetne eredményre, akkor is megtanultunk egyet: megtanultuk ebből az érintkezésből azt, hogy a magyar nemzetnek nem lehet, nem szabad megvárni azt az időt, míg a közös palota egyik oldalát az osztrák-német, másik oldalát az osztrák-cseh rugja ki, hogy a ránk zuduló mennyezet maga alá temesse a magyar nemzetet a koronával együtt. Nekünk gondoskodnunk kell arról, hogy a magyar nemzet az ő dicőségesen uralkodó királyi családjával együtt egy új hajlékban biztos menedéket találjon minden kísértéssel, minden támadással szemben. Azt mi nem tehetjük, hogy a faji törzsalkodások jutalmaként a magyar nemzetet tovább engedjük megsarcolni azért, hogy ne legyen min az osztrák cseheknek és nemeteknek kibékülniök. Ez nem politika és én meg is vagyok győződve arról, hogyha ezen a területen állva, Magyarország ma egy egészséges parlament és egészséges nemzeti közérület előtt állana, meg is volna ennek az eredménye. Így azonban nagyon kevés az én reménységem.

Mit látunk? Azt hogy 22 éves kormányzatának első és egyedüli törekvése az volt, hogy a törvényhatóságokat meg kell ölni önállóságában, hogy ne nyilatkozhasanak még akkor, a mikor a nemzet nagy érdekei forognak kockán. (Ugy van! a szélsőbalon.) A kor-

A katonák kedvetlenek a nagy nyomor miatt. A fúsz a tisztatlanság folytan terjed, a kórházak, magán lakások tömve vannak beteggel. Az olasz katonák csak a pillanatot várják, hogy átpartoljanak.

Nem kellett sokáig várniok. Az ágyuk megérkeztek, s kezdetet vette az erőd vívása. A haditanács május 21-ikére határozta el a rohamot.

Pali a haditanács határozatát nem tudta, de az nap jelentkezett a tábornoknál.

— Ma ismét bemegyek a várba. Az ostromnak ide s tova vége lesz — azt hiszem hogy tudok valami hasznos dolgot cselekedni. Mihelyt neszt veszem a rohamnak, rögtön tenni fogok!

A tábornokot meglepte a flu beszéde.
— Mit tudsz te ott csinálni — kérdezte tőle?

— Még nem tudom!
De tábornok ur is elismerte, hogy feyvertelenül is lehet küzdeni, használni a szabadságért. Azt hiszem, nem fogjak szégyenleni, hogy Görgey seregéhez tartoztam!

A soroksári és rakospalotai parasztszokkal, a kik hetenként kétszer tejet, tojást és friss zöldséget vittek be a várba, ismét akadály nélkül juthattak be.

Május hamadikának délelőtti volt. Gyönyörű napsugaras tavaszi nap. Izadtak a honvédek keményen, de melegök volt a várát őrző katonáknak is.

Mi ez a melegség ahhoz a tűzhöz, a mely holnap árasztja el a várat, mikor megdőlnek a falak, kinyílnak a kapuk, a diadalmas kéz letépi a sasos lobogót s a Szűz Máriás nemzeti zászlót tüzi ki helyébe?

A várórség mintha előre érezte volna

ezt. Nyugtalanág fogta el a katonákat. Csoportokban állva tárgyalták az eshetőségeket.

Minden beszédnek az volt a vége, hogy az első támadásnál a magyarok fognak győzni.

Kovacs Pali szíve repesett örömben. Végig kóborolta a várat, kihallgatott minden beszélgetést. Szeretett volna egyenesen a fővezér sátrába repülni, hogy elmondja az örömhíreket.

Este nem ment haza a táborból. Egy régi épület padlásán huzódott meg, egyetlen fegyverét — pisztolyát szorongatva, álmódú szünet, dicső.

Irtózatoss dörrenések ebresztették fel. Álmos szemmel kitekintett a padlás tágas ablakán, nem vet észre mást, mint hogy az osztrák katonák az elé a ház elé, a hol ő van egy társzeker löporos hordót helyeztek el.

Az ágyu dörgések azonban tovább is tartottak.

Mikor a katonák elvonultak, a fel s alá sétáló őrhátá alatt kisurrant a piacra.

Pompás látvány tárult eléje. Reggel 1/3 6 lehetett s a magyar sereg már csaknem a vár alatt volt.

Szíve majd megrepedt a dobogástól.

Tehát igaz lesz alma, meg ma ur lesz a magyar Budavarában! De szeles jó kedve egy pillanat alatt elmúlt, mikor béna karjára tekintett.

— Hány meg hány vitéz fogja dicső hálalát találni a vár alatt. És ő nem rohanhat velök, nem mutathatja meg, hogy benne is van erő, bátorság, honszerelem.

A sístergő gránátok közt vissza lopózkodott abba a házba, a hol az éjjelt töltötte. Egyik utcára nyíló ablaknál várta a fejlemé-

nyeket. Nem telt bele fél óra, az osztrák katonák rendetlen futásban szaladtak ép abba az utcába vissza, a hol ő volt.

Hirtelen torlaszt emeltek, s a löporos hordókat egy halomba rakták.

Kovacs Pali szeme elborult. Nem sejtette ugyan, hogy ez a várórség utolsó rendezett csapata, de azt tudta, hogy ezek elszánt vad emberek, s csak hogy elleneiket megingathassák, készek a vár fala alá temetkezni.

Egy pillanatig gondolkozott. Aztán beljebb huzódott a s oba közepére, kivette pisztolyát, megnézte, rendben van e.

Mikor látta, hogy seki sem tarja szemmel a rozoga épületeket, czélezott, s balkezevel, a mely kissé remegett, kézszer egymást után belelőtt a puszkaporos hordókba.

Egy fűsiketiő pukkanás . . . A fél utca háza majd össze omlott! A torlaszszal szemben levő két házat s különösen azt, honnan a lövés jött, egy pillanat alatt dönögte össze a löpor hatalmas ereje.

A vár utolsó védői alaktalan hus tömeggé válva fetrengtek az utcán . . .

Az utolsó pont is szabad volt.
Kovacs Pali derék munkát cselekedett. Megmentette 500 honvéd életét, kik 5 perczrel a robbanás után zárt sorokban vonultak a torlasz ellen.

Ezt azonban nem tudta meg seki. A rémek eltakarításánál az utca közepén találtak ugyan egy 18—19 éves fiúnak látszó hüllet, amelynek arca csodálatosan ép volt, sőt derűsen mosolygott, de hát kinek jutott volna eszébe az, hogy ez az a kis feyvertelen hős, aki elérte álmainak netovábbját — meghalni a hazáért!

Sipos Béla.

rúpció a választásoknál megmértelyezte ennek a nemzetnek összes rétegeit és mikor mindez nem volt elég, a felekezeti demónát uszították a nemzetre, hogy izekre tépje a még egyet értő maroknyi magyarságot. (Ugy van! a baloldalon.)

Ha végig tekintek Magyarország társadalmán és népeinek összeségén, én rajtam is erőt vesz a kétségbeesés reménytelensége. Látnom ezt és fájni, hogy ily viszontagságos időben, a mikor a nemzet a végpusztulás örvényének szélére jutott, nem halok egy levelet sem zördülni, egy kőöt megmozdulni, a mely a nemzet érdekeit megvédené. Mégis van egy reménységem, fájdalom, hogy csak egyetlenegy és ez: a magyar ifjúság. — Reményem, hogy ennek a romlatlan lelkű ifjúságnak szepitlen jellemehez még nem férköztött hozzá a korrupció annyi mérge, mint a mennyi ezt az egész korszakot jellemzi. Ehez a füstalághoz fordulok fohászommal, tanulja meg a történelemből, forduljon költőjéhez és figyelje meg, hogy ez a legveszedelmesebb korszak, mely Magyarországon valaha pusztított, mert ez az anyagi romlásnak oly örvényébe taszítja a nemzetet, a melyből többé a függetlenségi törekvések számára nem feltámadás, de még gondolat sem származhatik. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Végre úgy a maga, mint elvtársai nevében a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

Határozati javaslat.

1. A kormány által előterjesztett törvényjavaslat azon arányról, melyben Magyarország a közös kiadásokhoz hozzá fog járulni, a képviselőhöz még általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el; sőt azt a maga teljes egészében visszautasítja a következő okokból:

a) A kvótabizottság munkálata, mely ezen javaslat alapját képezi, nem felel meg az 1867. évi XII. tc. §-ában megszabott keltekeknek, mert a javaslatba hozott 34.4 % jóval túlhaladja a rendelkezésre álló adatokból kiszámítható eredményt; már pedig a törvény arra kötelezi a bizottságot, hogy részletes adatokkal támogatott javaslatot dolgozzon ki és nem ad jogot olyan összegek javaslatba hozására, a melyek részletes adatokkal nem támogathatók.

b) Azon táblázatos kimutatások, melyeknek alapján a bizottságnak sikerült hazánk közösügyi terheit 31.4 %-ról 33.83 %-ra fokozni, szintén nem felel meg a törvény utasításának, mivel azok kizárólag csak az adóügyet ölelik fel s ennél fogva nem tekinthetők olyan részletes adatoknak, a melyekből hazánk szolgáltatási képessége, ha csak megközelítő alapossgággal is kiszámítható volna.

c) Hazánk évek óta nehéz gazdasági válsággal küzd. Új világrészeknek nemrég keletkezett versenye fojtja vissza termelésünk egyetlen erőforrását, melyre mint földművelő ország támaszkodhatunk. Iparfejlődésünk a vámközösség nyúga által merőben meg van akadályozva. A gazdasági rendszerek világ versenyében hazánk csak mint nyers ország jelentkezik s államháztartásunk terhei mégis olyan nagyok, mintha gazdasági rendszerünk a legkifejlettebb életszervekkel működne. Ilyen körülmények között a közösügyi terhek fokozása egyenesen megtámadná a nemzeti megélhetés föltételeit, és a felfokozott terheknek mindig növekedő tulajdonsága államháztartásunk mérlegét is súlyos válságba sodorná.

II. De nemcsak a konkrét javaslatot utasítja vissza a képviselőház, hanem kimondja, hogy a közösügyek fentartása céljából egyáltalában nem szavaz meg semminemű hozzájárulási arányt, mivelhogy arra a pragmatica sanctio szellemében elvállalt kölcsönös védelmi kötelezettség teljesítésénél abszolúte nincs szükség.

a) A közös költségekhez való hozzájárulás rendszerének bizonytalan, káros és igazságtalan mivolta ki van immár próbálva nemcsak nálunk, de más államokban is. Vesződtek ezzel a problémával Anglia és

Irland, Svédország és Norvégia, Németalföld szövetséges államai, a schweiczi kantonok és még többen. Vesződik hazánk is 32 év alatt immar negyedszer. De soha sehol sem sikerült egy igazságos, számtanilag és gazdaságilag alaposan indokolható kvótakulcsot találni. A siker lehetősége ezen a téren egyáltalán ki van zárva, különösen pedig ott, a hol vámszövetség van, mert az országok vagyoni erejének és szolgáltatási képességének pontos meghatározására a statisztikai tudománynak nincs elég fi. om es elég részletező mértéke. Ez a kérdés annyira bonyolult, hogy még a becslés tényezőire nézve sem tudtak sem nálunk, sem egyebütt kölcsönös megnyugvással megállapodni.

b) Miután pedig hiányzik a hozzájárulási arány pontos kiszámításának jóformán minden alapfeltétele, s miután a törvény ennek daczára követeli az arány megállapítását: ennél fogva a gazdasági mérlegelés egyedül jogos és egyedül helyes eljárás a politikai súlynak és erő kifejtésnek latba vetése váltotta föl. A számtani probléma átterelődött a fondorlatnak és izgatásnak mezejére. Ezen a mezőn buján sarjadzott a kölcsönös ellenségesség, a megrövidítésnek fortélyai és az egymás védelmére utalt szövetséges államok polgárainak mélyreható gyűlölködése. Évek óta tart az alkudozás köztünk és Ausztria között és az eredmény: egyfelől egy olyan javaslat, mely hazánkat kegyetlenül megkárosítja, az Ausztriában felfokozott igényeket pedig egyáltalában nem elégíti ki; másfelől a monarchia nemzetközi tekintélyének megrongálása a szövetséges felek állandó viszálta, surlódása és gyűlölködése folytán.

c) A kvótarendszer bizonytalan és ingadozóvá teszi az alkotmányban rejlő biztosítékot. Mert az eddig eleri tapasztalatok kevés kilátást nyújtanak arra, hogy egy újabb lustrum alkalmával megegyezés jöjjön létre, s ez esetben nem kerülhet el a korona döntési szerepe. Egy ilyen döntésnek súlyos következményei mindig csak igen ritkán és igen nehezen harithatók el. Mert az is alkotmányos biztosíték, hogy a közhatalmúak mértékét a népképviselő állapítsa meg; valamint az is alkotmányos biztosíték, hogy a korona ne vegyen részt olyan hatáskörben, a hol kiváltságos állásának feltétlen tekintélye és népszerűsége csorbát szenvedhet.

III. Miután tehát a javaslatba hozott kvóta egyfelől nem alapszik részletes számitási adatokon s ennél fogva igazságtalan es részben törvénybe ütköző, másfelől el nem viselhető terhekkel rója meg a nemzetet, s ennél fogva káros;

miután az országok vagyoni erejére nézve pontos és helyes becslést egyáltalában nem lehet keresztül vinni;

miután a kvótaalkudozásnak nincs és nem lehet más eredménye, mint egy igazságtalan arány a teherviselésben, de kiszámíthatatlan kár abban, hogy a kölcsönös viszálta és torzsalkodás az államok erejét lekötí és tekintélyét alássa;

miután végre a kvóta rendszere következtében fontos alkotmányjogi biztosítékok válnak ingatagá:

A képviselőház elhatározza, hogy a beterjesztett javaslatot nem fogadja el, és a közösügyeket és intézményeket megszüntetni, a hadsereg és külügy ellátásáról és fentartásáról, Magyarország a saját törvényhozási és kormányzási hatáskörében fog gondoskoni.

De miután a 32 év óta tartó közösség többféle érdeket érint és vagyonszövetséget is hozott létre: azt is elhatározza a képviselőház, hogy a békés és megnyugtató kibontakozás és a vagyoni egyenlőség akadálytalan lebonyolítása érdekében érintkezésre kíván lépni Ö felsége többi országai és tartományai alkotmányos képviselőivel, hogy a két szabad nemzet kezébe vévén az alkudozás ügyét, megállapítsák azon módokat, a melyek mellett, mint független államok, a monarchia együttes birtoklást és

kölcsönös védelmi kötelezettséget az eddiginél jóval hatályosabban biztosíthatják.

Benyújtják:

Ugron Gábor,
Polónyi Géza,
Bartha Miklós,
Szuha István,
Holló Lajos,

Visontay Soma,
Nagy Gyula,
Okolcsanyi László,
Varossy Gyula,
Szalay Károly,

Kalocsay Adam.

Ajánlom a t. Háznak méltóztatásuk a f. javaslatot elvetni és e határozati javaslatot elfogadni.

A mai — hétfői — ülés. A képviselőház mai ülésén Buzáth Ferencz néppárti képviselő beszél, utána Széll Kálmán ref. ktál a ráhalmozott vádakra. Ha az időből hifutja, úgy a függetlenségi párt részéről Kolosvary Kiss István, Thaly Kálmán és Madarasz József fognak beszélni. Megtörténhetik, hogy Széll Kálmán beszéde elmarad, akkor a szabadelvű párt soraiból Hegedűs Loránt fog felszólalni. Megéhe ten Eötvös Karoly, Ugron Gábor, Horánszky Naador és gróf. Apponyi Albert beszédeire is rá kerül a sor. Tehát meg lesz módunk kvótaellenes és mellettes indokokat olvasnunk.

A váci püspökség jelöltjei. A megüresedett vaczi püspökségre — mint hiteles forrásból értesülünk, — a magyar kormánynak már van jelöltje, Frankóni Vilmos jeles tudós, az Akadémia alelnöke személyébe. Mellette, mint jelöltet említik Széchenyi Manó gróf jaaki apátot és Csaky Károly gróf esztergomi kanonokot. Ö felségének is van jelöltje és ez Fischer-Colbri, a bécsi Auguszti num direktora, a ki esztergomi pap volt. (De hát miért ment idegenbe?)

Megrázó tragédia.

— Agyonlőtte a kis leányát. —

Debreczen, decz. 11.

Engi Sándor tegnap vigyázatlanságból agyonlőtte a kis leányát. Ez a megdöbbentő hír terjedt el tegnap délután a városban. A ki hallotta, iszonyodva gondolt a vak véletleure, mely így sujtott irtózatossal le egy családot.

A kis harmadfél éves Emma tegnap dél-élt még vidaman játszódott, csevegett, estére pedig már holtan feküdt a szülei mélységes fájdalommal borultak kis ravatalára. Elképzelhető az apa helyzete, ki imádott gyermekét lőtte agyon véletlenségből, az anyáé, ki nem tudja, vajjon a kis halottat gyászolja-e inkább, vagy pedig az apát, ki e fájdalomtól majdnem tébolyodott.

Ki ad vajjon irt a borzasztó fájdalomra? Senki és semmi. A kis Emma arnya kísérteni fog az Engi családban, s emléke, szomorú emléke ott lesz mindig.

Az irtózatossal véletlen okozta gyász elmulthatatlan — örök.

A megrázó tragédiáról a következő részleteket tudtuk meg:

A majorsági földeken Barcsay Sándor majorságában szörnyű eset történt tegnap délután. Engi Sándor majoros vadászatra készült. Távoztában látta a harmadfél éves Emma leányát, hogy szokás szerint csókkal bucsuzék tőle, mikor az ember a gyermekét keresve a szobából a pitarba fordult, — a puska ravasza az ajtó kilincseben oly módon akad meg, hogy előbb fel, majd lecsattant, — mire a lövés eldőrdült, — s a golyó teljesen szétvágta a méter távolságban álló harmadfél éves Emmuska fejét. A gyermek szét-röcscent agyveleje a puska-csővere hullott. Az apa a fájdalomtól csaknem

esztét veszítette. — A IV. kerületi rendőrség részéről Orosz r. fogalmazó ejtette meg a nyomozást.

H I R E K.

A jégpálya első vasárnapja.

— Riport. —

Debreczen, decz. 7.

A zuzmarás december jól végezte munkáját. Megrázta szakállát, olyan hideget és havat bocsátott reánk, hogy egy kis illúzióval akár Szibériában képzelhetjük magunkat.

Haragszik is az öregre mindenki. Edig egy kis tél után sopánkodtunk, most pedig, a mikor hamarosan a nyakunkba zúdult, otthon, a utcán, a kávéházban keményen dörzsöljük kezeinket s méltatlankodva mondogatjuk:

— No de ilyen hideget december elején — ez már igazán sok a jóból.

Főlényyel mosolyognak azonban a nyárs polgárok zugolódásaira szent Halifax hivi. Mikor a közönséges halandó piros füllel, orral vonul végig az utcákon, ők büszkén csörgetik az acél korcsolyákat s várják a kis vasutat, a mely elvigye őket a legkedvesebb téli sport helyre, a Margit-fürdői jégpályára.

Igy volt ez tegnap is, a mikor a jégpályát ünnepélyesen megnyitották. — A kis vasut állomásain egymásután szálltak fel a sportra készülő csapatok s vidám mosollyal beszéltek az élvezetről, mely reájuk vár.

Mikor én kimentem a pályára, már mozgalmas élet uralkodott. Az acél kemény óriási pályán egymást érték a szánok és a korcsolyázó párok.

Gyönyörködötté látvány volt az!

Siettem is gratulálni Jablonczay Kálmánnak, a ki mindenre kiterjedő gonossággal, adta át a közönségnek Halifax eme nagy birodalmát.

Ő azután elbeszélte, hogy a tél folyamán is mindent megtesznek a közönség szórakoztatására.

Ezt különben tudja a közönség is, s meleg érdeklődéssel várja azokat a kedves vasárnap délutánokat, a melyek a múlt évben is oly mulattatók voltak.

Tegnap a fiatal berganzai herceg is kint korcsolyázott. Képviselve volt ott különben Debreczen haut voléja, arany ifjusága, és üde gyerek serege.

Alig tudtam a remek keptől megválni. Csak az vigasztalt, hogy egy hét múlva újra kint lesznek, s akkor már tudósításomat hölgy névsorral is megtoldhatom. (la.)

* A Zenekedvelők Hangversenye.

Térszűke miatt csak röviden említhetjük meg, hogy a debreceni zenekedvelők hangversenye tegnap este kitűnően sikerült. Kitűntek Friedmann József, Szilágyi Imre, Spitz Lipót, Friedmann Samu vonós négyessel. Werlin Dománicky Mária Liszt des dur hangverseny etude-jét játszotta zongorán nagy virtuozitással. — Friedmann Samu, Popper David »Áhitat« és »Tarantelláját« játszotta kitűnően. Zongorán kísérte Fr. Südfeld Paula.

A hangverseny piéce de resistance-a. Gounod Károly a »Faust« halhatatlan szerzőjének vallásos és mély áhitat sugalta Hymnusa szent Czecziliához volt Friedmann József (hegedűn), W. Domániczky Mária (zongorán) es

P. Nagy Zoltán (harmoniumon) adták elő. A mű vezérszólama főleg a prim hegedűre van feleltetve és ezért elsősorban Friedmann Józsefet illeti briliáns játékaért és mesteri vonókezelésért a dicséret. Partnerai szintén jól oldották meg feladatukat.

Az estély másik érdekessége Mendelssohn B. F. zongoraharmasa (61 mű.) Mendelssohn, mint tudjuk, 128 művet hagyott hátra és azonkívül pár számozatlan. Ezt is jól játszották.

* **A nőegyleti jelmezes vigostély** rendezése körül felmerült több rendbéli ügyek elintézése végett a választmány tagjait, továbbá az ügy iránt érdeklődőket lakásomon f. hó 13-án Szerda d. u. 4 órakor tartandó értekezletre ez uton meghívom. Debreczen, 1899. december 11. Veresné Szathmáry Teréz nőegyl. elnök.

* **Szegény tanulók segélyezése.** Hajdu-Böszörményből írják, az ev. ref. egyház az idén 119 népiszkolai tanulókat látott el meleg téli ruhazattal, 87 leány kapott ruhaneműt s 32 fiu pedig 16 véli ujjast, 7 nadragot, 11 pár csizmát, mind az egyház költségén. Ezenkívül id. Kövér Gábor, a nemesszivű emberbarát az idén is 4 s úrt, 4 pár csizmát és 4 kalapot adott a szegény iskolás gyermekeknek. A ruhákat e hó 2-án d. u. osztotta ki Kathy Ferencz számadó gondnok. A szegény tanulók ezenkívül Szolnok Gerzson isk. széki elnök buzgólkodása folytán 276 frt értékben már korábban el lettek látva tankönyvekkel s írószerekkel, majdnem minden osztályban, a hol csak szükségessé vált.

* **Körvadászat.** A debreczeni vadász-társaság 29 tagja tegnap a Savós guton nagy-szabású körvadászatot tartott, a mely eredmény tekintetében kitűnően sikerült, — a mennyiben elejtettek 82 nyulat és 8 őzbakot.

* **Hajduvármegye állategészségügye.** Hajdu vármegye területén az elmúlt héten a következő állatbetegségek fordultak elő: Veszétség: Hajdu-Szoboszló v. 1 u. Sertésvesz: balmazújvárosi j. Balmaz-Ujváros 1 p, Csege 1 u., nádudvar j. Nádudvar 1 u., Püspök-Ladány 1 m., Szováth 1 p., Hajdu-Böszörmény v. 2 sz. Hejdu-Nánás v. 2. u.

* **Fürge rendőrök.** Éktelen kiabálás verte fel az éjlet a Piacz-utca csöndjét. Egy megtépázott alak állott egy mulatóhely ajtajában s kétségbeesetten kiabált rendőrért. Nem tudhatjuk elképzelni, hogy miről abrándozott az utcasarkon álló két rendőr, de annyi tény, hogy beletelt egy jó negyed óra, míg rászánták magukat, hogy a lehető leglassabb tempóban elinduljanak arra, a honnan a zaj jött. A kiabálásra összehgyült tömeg nevetve nézte, hogy milyen kényelmesen lépkedtek a v i t é z f é r f i a k a v é s z színhelye felé. — No de ők így is odaértek. Bemennek a helyiségbe a hol mézáros legények verték egymást agyba-főbe. A két alak széjjel néz s aztán nagy indignatioval kivonul az ajtóból szolván vissza, hogy »ki kell dobni őket, mi nem bajlódunk velük.« S ezzel részükrol az ügy befolyezést nyert, s a hentesjelöltek tovább verheték egymás fejét. — Nem szeretjük a rendőrséget bántani, de az ilyen eljárás mégis botrányos, hogy a hol egy kis teendőjük akadna tetlenül visszavonulnak.

A helynélküli cselédek veszedelme.

Debreczen városában régebb idő óta szokásban volt, hogy a helynélküli cselédek es kasszirnók sokszor heteken át tartózkodtak magán szállásokon. Elgondolhatja bárki, hogy a k ö z e r k ö l c s i s é g r e e z l e g a l á b b is különös hatással v o l t. E b a j o n azonban a tegnapi naptól kezdve s gíve van. A főkapitány ugyanis intézkedett, hogy a helyhatósági szabályrendelet 15 szakasza értelmében a helynélküli szóval a foglalkozás nélküli cselédek és kasszirnók kinyomoztatásának s a városból kitolonczoltatásának. Arról is értesült a rendőrség, hogy ezek a hölgyek az ugynevezett cseléd kihordónál szoktak lakni. Ha egy ilyen cselédkihordót ezután a lakásadason rajta csipnek, v a l ó s z i n ű l e g lakóival együtt hordják ki a városból.

* **Értesítés.** A »B i k u r - C h ó l i m« debreczeni betegsegélyző egyesület t. tagjai a

miniszterileg jóváhagyott alapszabályok 30. §-ára való hivatkozással értesítettnek, hogy a jövő 1900. évre összeálltandó szavazati joggal bíró egyleti tagok névlajstromában a rendezés tagok közül fel nem vehetők azok, a kik folyó év december 31-ig 3 havi tagsági díjjal hátralékban vannak; a pártoló tagok közül pedig azok, a kik az előző évnegyedi tagsági díjjal hátralékban vannak. Mire a t. tagok figyelmeztetnek azzal, hogy hátralékukat ez év december 31-g ki-gyenliteni el ne mulasszák R o s e n b e r g József, elnök. L i p p e Armin, titkar.

* **Megrepedt a böszörményi nagy harang.** Hajdu-Böszörményből írják: A ref. uj torony 19 métermázsás legnagyobb harangja Hetfőn d. u. harangozásközben megrepedt s így hasznavehetetelenné vált. — A harangot újraöntés végett visszaadják a harangöntőnek: Hőnig aradi gyárosnak. — A nép érdekes okoskodással fogadta a repedt harang szavát. Ugyanis azt beszélték, hogy mikor egy böszörményi polgár K. Tóth János meghalt s ez alkalomból megköltözék a harangot s úgy harangoztak vele K. Tóthnak, ezért ad oly különös hangot. — A harangöntő bizonyára szivesebben vette volna ezt a mende-mondat, mint a valóságot.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

* **Ma zene estély** tartatik a Corsó kávéházban Magyar testvérek személyes vezetése mellett.

* **Alföldy Károly** tánczi-kolájában a második tanfolyam decz. hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia u. 2. sz.

* **Holnapután** van az osztrák sorsjáték II-ik huzása, a következő sorsjegyek kaphatók náiam, 1455, 57, 26314, 7008, 4294, 8583, 89, 17938, 39, 32659, 37376, 50427, 34, 42, 64555, 93698, 13998, 21300, 22689, 24937, 25001, 43825, 44431, 33, 34, 99743, 44, 3156, 57, 58, 38677, 78, 81, 39093, 95, 39109, 10, 64790, 91, 92, 93, 94, 65946, 66703, 5, 6672, 28, 39. $\frac{1}{8}$ 2 f., $\frac{1}{4}$ 4 f., $\frac{1}{2}$ 8 f., $\frac{1}{1}$ 16 frtért t. vevőim, kik még nem ujtottak, ezuton felhívom azt lehetőleg ma eszközölni, tisztelettel Schwartz Dániel, a Bika épületében.

Színház.

Három előadás.

Odette.

Sardou erdekes színműve Odette nagy házat vonzott szombat este. A nagy író darabjainak Debreczenben megvan a közönsége s így egy-egy repriz a Sardou színművekből, üdvös dolog.

Odetteben Komjáthiné bizonyította be újra, hogy kiváló drámai színésznő. Leszá-míva azt, hogy néha mint például az első felvonás végjelenetében erős ponásokkal rajzol igazán élvezetes játékot nyújtott.

Clermont Latour gróf Szacsavay Sándorban talált kiváló személyesítőre. A megcsal, férj leküzdéseit, az atya rajongó szereteté közvetlenül interpretálta.

Tanay Frigyes az este ismét tanujelét adta nagy haladásának. Egy blazirt, ideges, minden iránt elfasult gavalért játszott bámulatos finomsággal.

Komjáthy, Fenyéri, Fái Flóra, Szabó Irma, ifj. Szathmáry, Kiss Irén, Püspöky megállták a helyüket. A felvonás közök a végtelenségig terjedtek.

Vasárnap délután.

Gyurkovics leányok.

Tegnap délután Herczeg Ferencz pompás életképe ment t. l. ház előtt. Halmy Margit folyton tartó betegsége miatt még mindig össze vannak forgatva a szerepek, a mi pedig az

előadás egyöntetőségének nem válik előnyére, Jók voltak különben, Komjáthy, Tanay, Kiss Iren és Szacsavay.

Sulamith.

Hetedszer gyönyörködött közönségünk e szép zsidó dalműben tegnap este. Erre az előadásra különben a vidékről is sokan jöttek be, úgy hogy a színház ismét megtelt. Az előadás különben szokott jó volt.

(s. b.)

Operette premier. Szombaton este erdekes premier lesz színházunkban. Louis Varney és Paul Gavault pompás operettje a «Barnett lányok» kerül a színpadra. Ez az operette francia mása a «Gyurkovits lányok»-nak. Ott Barnett leány versenyez az asszonyságerért, s a darab végén mindegyik vagyja teljesül. — A darabot Rubos Árpád ez a talentumos rendező tanította be, s rendezi. A főbb szerepeket Perényi Margit, Sárosi Paula, Bardos Irma, Szabó Irma és Cserényi Adel játsszák. A férfiak közül játszani fognak Rubos Árpád, Környei Béla, Szathmáry Árpád, Tóth Elek, Bay László. Hogy az operettnek fényes sikere lesz, azt Varney neve már előre garantozza. De különben is úgy a betanulásra, mint az új kosztümökre a lehető legnagyobb gondot fordítottak.

Mit tárgyal a megye?

Debreczen, decz. 5.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága 1890 évi december hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor tartja meg. év negyvenes rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata Ráczó Gyula kir. tan. alispán a következőleg állította össze.

Alispáni időszaki jelenés a törvényhatóság állapotáról.

Az országos törvénytar szerkesztése a törvényczikkekét megküldi.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur a vasári helypénz díjszabályzatokat jóváhagyásra való felterjesztése tárgyában kiadott 66981—VIII B. számú rendeletet mihez tartása és hőzbirre étel végett megküldi.

Ugyanannak 70278—1,1899. sz. alatt kelt leirata a debreczeni vásárosnamény-munkácsi hadásza ilag fontos törvényhatósági közut kiépítése ügyében.

A nagymélt. m. kir. Belügyminiszter urnak 114000 VIII. sz. alatt kiadott k. rendellete a gyamp. nztarok alapján készítő mérlegnek az erre kitűzött záros határidő alatti felterjesztése tárgyában.

Kir. tanácsos alispán az országgyűlési képviselő választóknak a választási sz. helyre való beszállítása hízostítására s az e czelra szükséges fogatok fuvardíjának megállapítására vonatkozó évi, XV. t. cz. 8. § a rendelkezése alapján alkotandó szabályrendelet tervezet az e tárgyban kiadott 93090. I. sz. alatt kiadott belügyminiszteri körredeklet kapcsán bemutatja.

Ugyanaz a legtöbb adót fizető vármegyei bizottsági tagoknak az igazoló választmány által az 1900 ik évr. kiigazított névjegyzékét bemutatja.

Ugyanaz a közgyűléseken ülésel es százzal bíró vármegyei tisztviselők névjegyzékét bemutatja.

Ugyanannak bejelentése arról, hogy Domokos Janos földesi volt akos választott-törvényhatósági bizottsági tag ehalt s hogy az így üresedésbe jött bizottsági tagsági hely betöltésére iránt intézkedni szükséges.

A közigazgatási bizottságból ez év végével kilépő tagok helyének választás utján leendő betöltése iránt alispáni előterjesztés.

Hasonló előterjesztés az igazoló választmányok újból való megalakítása iránt.

Alispáni előterjesztés egy harmadik szolgabírói járás felállítása ügyében.

Vármegyei árvaszekei elnök előterjesztése azon debreczeni pézintezetének kijelölése iránt, a hol a gyámpénztár pénzkészlete gyümölcsösözés végett elhelyezendő lesz.

A vármegyei közigazgatási bizottság értesítései a f. évi szeptember, október novemberi havi üléseken meg nem jelent s elmaradásukat nem igazolt választott tagokról.

Szolnok Doboka vármegye közönségének megkeresése oly elvi határozat hozatala iránt, hogy a törvény hatóságok országgyűlési képviselő választások alkalmával csak oly jelöltek választását támogatják a kik az illető választókerület körében élnek ott, gyökérrel bírnak vagy a választó kerülethez oly száakkal kötvék, hogy idegenekül nem tekinthetők.

Hont vármegye közönsége közegészségügyi államosítása iránt az országgyűlés képviselő hazhoz intézett feliratát hason szellemű felirattal leendő támogatás czeljaból megküldi.

A h.-ujvárosi járás főszolgabírója B.-Ujváros község képviselő testületének ujonnan átdolgozott szervezési szabályzatát két példányban a régi szabályzattal s a képviselőtestület ide vonatkozó határozatával jóváhagyás végett felterjeszti; ezzel kapcsolatosan vármegyei tisztú ügyésznek e tárgyban véleménye jelentése.

Ugyanaz Teglas község képviselőtestületének az állategészségügyi teendők végzésére vonatkozólag a h.-hadhazyi községi állatorvossal szerződéses viszonyt létesítő IV/899. számú határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Nánás város polgármestere a Jókay-utca szabályozási vonalának megváltoztatását tárgyzadó képviselőtestületi határozatot jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere felterjeszti id. Uzonyi Péter városi képviselőnek a m. a. t. panasz beadványát, illetve fellebbezés indokait, hogy a polgármester a f. évi október 25-én tartott közgyűlésen a volt közbirtokossági vagyonok a ruházása ügyében hozott 71578/III. sz. alatt hozott belügyminiszteri határozatot tárgyalni nem engedte.

A h.-ujvárosi járás főszolgabírója H.-Vámos-Peres község előjáróságának, egy a községi szegény alap tulajdonát képezett csekély értékű telek eladására jóváhagyását kéro folyamodványát felterjeszti.

H.-Nánás város polgármestere az Ötvös Gábor városi képviselő által C. iha Marton rendőrkapitány ellen beadott, nevezet ellen fejelem vizsgálato kéro panasz beadványra hozott képviselőtestületi határozatot panaszosnak az ellen beadott felebb zése folytán a vonatkozó iratokkal felterjeszti.

A h.-ujvárosi járás főszolgabírója H.-Sámsón községnek vasarter berendezése czeljaból ingatlan szerzése tárgyában hozott határozatát jóváhagyása végett felterjeszti.

A földműves egészsége.

Kétségtelen, hogy a földműves munkának igen sok a varázsa, vonzó, különösen ha egészséges és termékeny az ország. A természetnek minden tüneménye érdekli az embert, sőt napi munkájával részt vesz a tünemények alakulásában is. Vasegészség szükséges, hogy az ember ellenállhasson a faradalomnak, melyet a mezei munka okoz. Zufferey Jusztina kisasszony, fiatal, huszonhárom éves bérlő, ki Tourtemagneban (Valais-Kanton) lakik, kénytelen volt abbahagyni faradságos munkáját. A túlságon sok munka következménye, avagy a vér természetes gyöngesége volt-e oka, nem tudni. Biz nyos azonban, hogy már három év óta napról-napra gyöngült. Különösen az utolsó évben állapota oly veszedelmes lett, hogy kénytelen volt minden munkásságot megszakítani.

— Sápadt és bagyadt voltam, írja, erőm teljesen elhagyott, étvágyam nem volt és álomat szörnyű lidércnyomás zavarta. A legcsekélyebb megerőltetésnél elfulladtam, oldal-

szurásom, csipőfajdámam voltés mindenek látam. Ebből az állapotból egy csudalatos gyógyszer, a Pink-pilula, szabadított meg. Hatása rögtönös volt, mindjárt könnyebben és erősebbnek éreztem magam, étvágyam megjött, csöndes álom, jöttév nyugalmat adott. Éreztem, hogy vérem helyreáll és egészségesen kering ereimben. Miután erőm visszatért, újra kezdettem munkam a birtokon.

A baj, mely Zufferey kisasszony egészségét aláasta, igen ismert fiatal leányoknál s vérszegénységnek nevezik. Levelében jól magyarázza az e betegséggel karakterizáló jeleket. De a vér helyreállítása, a mi a Pink-pilulának köszönhető, eltüntette mindazokat a bajokat, a melyektől szenvedett. Hasonló eredmény mutatkozik mind a férfiaknál, mind a nőknél minden betegségnél, a mely a vér gyengeségéből ered. A sápadtságnál, a főfajásnál, a szagatásnál és mind-n toleráhatóságnál. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt, Magyarországi főraktár: **Török József** gyógy szertárában, **Budapest, Király-utca 12.**

Papp Elemér meggyilkolása.
— Saját tudósítónktól. —
Szatmár, decz. 11.
Ebben a szatmári sötét bűntényben folytatott vizsgálatnak legújabb fordulata az, hogy a letartóztatott Papp Bela fogságban megőrült vagy örültnek tarteti magát: tánczol, füttyöl, hahotávai kaczag, tegnapi kihallgatása alkalmával is alig tudtak az órok megfekezni. A bűntények története. A...
Viselkedése a nézőben a való örület megdöbbenő hatását kelti. Apósát nem ismerte

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikós, koczkázott mintázott és damaszt. stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalathau stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállítót)

„Henneberg-selyem“

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik!

meg s mint valami tiszt. szakaszt harsány hangon vezényli.

Lázár árendást kihallgatása után szabdlábrá helyezték, mert beigazolta, hogy csak azért adott kölcsönt Papp Belának, mert az őcsésének Amerikába való kibujdosása folytán, nagy vagyon várományosának tartotta.

A fenyegető-levelekről mit sem tud csak annyi bizonyos, hogy a levélpapírost s a borítékot az ő boltjában vették. Teutschländer őrsparancsnok most csak azután az ismeretlen után kutat, a ki a lovat az első kísérletkor a városba hozta, sőt — már nyomában is van A rendőri felügyelet alatt levő Papp Zoltánné levelet írt a ferjének, melyben figyelmezteti, hogy ha részes a bűntényben, vagy tud róla, vallja be; ne legyen senki iránt kimérettel, csak magát és három árva-ját tekintse.

A borzasztó fajdalomban lesújtott a ya, az ősz Papp Gvula többek előtt kijelentette, hogy Budape tről saját költségére detektíveket hozat, kik az egész nyomozást előről kezdve megismélték s így a bűnösök kiletét kétségen felül megállapítsák, „még ha szive szakadna is bele az eredménybe...”

KÖZGAZDASÁG.

Ujabb tapasztalatok a herefélék termelése terén.

Köztudomású, hogy gazdasági szaktudósaink utóbbi időben fáradságot nem ismerő szorgalommal buvárkodnak a természettudományok terén, hogy azok titkait felderítsék. Alig van esztendő, hogy a kutatások egy-egy nevezetesebb eredménye napfényre ne jöjjön, de a nagyközönség nem vehet arról tudomást, mert a szaklapok mindegyikét nem kísérheti állandó figyelemmel. Épen ez okból helyén való: ak tartjuk, hogy időközönként a napi sajtó is helyet adjon oly közleményeknek, melyek a szorosabb értelemben vett szakapokat érdeklik elsősorban.

Egy ilyen közleményt adunk alábbiakban azon kérdés fejtegetéséről, hogy a herefélék trágyázásánál hogyan kell eljárni.

A herefélék a pillangós virágú növények családjába tartoznak s mint ilyenekről edigéle azon vélemény volt elterjedve, hogy azok a nitrogénnek trágya alakjában való adását per absolute nem igénylik, mert azon nitrogénmennyiséget, mely táplálkozásukhoz félélenül szükséges, képesek a levegőből is felvenni. A hereféléknek ezen jellemző tulajdonsága a gazdák előtt általánosságban ismeretes lévén, már mintegy szabály gyanánt lett kimondva, hogy a herefélék alá nitrogéntrágyának alkalmazása teljesen célteljesített dolog, amennyiben akár adunk nitrogéntrágyát, akár nem, a termés-eredményben semmi lényeges változást konstatabatunk, mert a herefélék a nitrogént amugy is a levegőből veszik fel.

Egy hazai gazdaságban kísérlet tárgyává tettett azon kérdés s a kísérlet fényesen igazolta azt, hogy a műtrágyát a herefélék ep oly jól meghálálják, mint bármely más növény. A kísérlet két egyenként egy holdas nagyságú s meglehetősen kieltalajon hejtattott végre. Az egyik parcella semmiméü trágyában sem részesült, a másik parcellán pedig június hó folyamán fejtrágya gyanánt 50 kg. chilisalétrom szórattott el, megfelelő mennyiségű finom föld hozzáadásával. A here elvetése után mindkét tabla egyenlő fejlődést mutatott, s a kiadó tavaszi eső jótékony hatása midkét tablán észrevehetően mutatkozott. Május hó folyamán bekövetkezett nagy szárazság a növényeket fejlődésükben megakasztotta, azok beteges, elvany szint öltöttek s napról-napra jobban elcsenevészték, elannyira, hogy május hó utolsó napjaiban már azoknak kiszáradása mutatkozott észszerűnek. Ekkor borús idő következén be, a kérdéses gazdaság kezelő tisztje június 1-én az egyik tablán chilisalétromot alkalmazott, a másikat pedig trágyázatlanul hagyta s míg ez utóbbi június hó derekára teljesen tönkre ment, addig az előbbi oly élénk fejlődésnek indult, hogy július utolsó napjaiban kasza alá kerülhetett. A kísérlet

eredménye eléggé jelzi tehát, hogy a nitrogén trágya a hereféléknél, különösen a fejlődés korábbi stádiumában jó hatást gyakorol.

Kiserlettevő még azt is megjegyzi, hogy a herefelet, eddigi gyakorlatától eltérőleg, védő növény nélkül vetette.

Fűszerkereskedők figyelmébe. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához érkezett leirata szerint a hazai fűszerkereskedők tulnyomo része csokoládé szükségletét még mindig a külföldről szerzi be, holott a hazai csokoládé-gyarak gyártmányai ugy minőség, mint ár tekintetében a külföld gyártmányaival a versenyt teljesen kiállják. A hazai gyártmány mellözése folytán ezen fontos fogyasztási cikkből 1898 évben behozatalunk még mindig másfél millió forinttra rugott, amit a nagyobb kereskedők hazafisága gyorsan elenyészteszhetne, ha a külföldi gyártmányok helyett a hazaiaknak adnának előnyt. — Ma, midőn épen a kereskedők oly dicseretes buzgalommal törekednek a hazai ipar partolására s ennek lépten-nyomon külsőleg is kifejezést adnak értekezleteiken hozott határozataikkal, bizonyára a külföldi csokoládé gyártmányok behozatalát is rövid időn belül ki fogja szorítani kereskedőink hazafisága s a hazai ipart támogató készsége.

Kivitteli kereskedők figyelmébe. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához intézett leirata szerint a hazai kereskedők, illettőleg azok megbízottai, utazói külföldi utazásaihoz elmulasztják az előírás szerinti iparigazolványt az utlevéllel egyidejűleg kikérni és ennek következtében a külföldi üzletük folytatása tekintetében akadályoknak, sőt az illető külállam törvényeihez képest büntetéseknek is ki vannak téve. A külállamokkal kötött kereskedelmi szerződésekben biztosított jogokra s egyaltalan üzletüknek zavartalan folytatására pedig még a szerződéses államokban is kereskedőink csak ugy számíthatnak, ha az említett iparigazolvánnyal ellátják magukat és azt az illető külföldi hatóság kivanatára felmutatni képesek. Ez igazolványokat a belügyminiszterium utlevél osztálya az utlevéllel együtt állítja ki s egyszersmind gondoskodik arról hogy az igazolvány mellé díjmentesen egy füzetet is kapjon az utazó, melyben utmutatásul a magyar kereskedelmi utazók, valamint az általuk mintákra vonatkozó összes külföldi határozmányok benifoglaltatnak.

Vasárnapi munkaszünet felfüggesztve. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához érkezett 79511 sz. leirata szerint a vasárnapi munkaszünet, hogy a fogyasztó közönség bevasarlasait eszközölhesse f. é. december 24 és 31-re eső vasárnapokon fel lett függesztve. Az említett vasárnapokon tehát egész napon át végezhető lesz: a borbély és fodrász ipar, gépiparnál és kisiparnál a javítási munkák, a menyinyben sürgősek, a pékiparnál az aru elkészítése és szállítása, mérsáros, hentes és kolbászkesztő iparnál az elkészítés, elárusítás és szállítás, ipari és kereskedelmi üzletekben az elárusítás és házhöz szállítás, kereskedelmi és ipari irodákban az alkalmazottak irodabéi munkája, gyorsírás, sör és boronál szállítása, serté-biztaó telepeknél hizlaláshoz szükséges anyagok szállítása, sertéseknek a szállásokba vagy telepekbe behajtása, jégnek szállítása, vasárnapokra eső hélvásárokon az elárusítás és szállítás.

Szerkesztői üzenet.

Csengey Gusztáv, Igmándy Miklós, L. ...né Fanny, Krüz-elyi Erzsike, Czövek Károly, dr. Körössy György Eperjes, Tassi Miklós (Debr.), Simon István, ifjabb Mitrovics Gyula (S.-Patak), Janossy Zoltán, Kiss Ferencz (P.-Ladány), Csánki Benő (T.-Füred) munkatársainkat sürgősen kérjük, hogy karácsonyi ünnepi számunkra munkáikat mielőbb küldjék be. Záros határidő decz. 15.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december 11-ől kezdve

Női ruhaszöveteket,
mosó velezeket,
Atlas-Satin és batistokat,

Szönyegeket, függönyöket

tetemésen leszállított áron árusítunk el.

7 mtr Loden szövet	1 frt 19 kr.
7 " Divat szövet	1 " 90 "
7 " sima divat szövet	2 " 20 "
5 " 120 c/m. Divat szövet	2 " 50 "
5 " 120 " női ruhaszövet	3 " — "
5 " 120 " " " "	3 " 50 "

karácsonyi és ujévi ajándékul

legjobban ajánlhatók.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

RUBIN A. es FIA

BUDAPEST.

Gyár:

VIII., Német-utca 9.

Telefon 56-60.

Iroda és elárusítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57-92.

Saját készítményü

sima és mintázott evőkészletek, tálczák, kenyérkosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmék, mindenemü egyházi tárgyak stb. mindennemü kivitelben.

Nagybani árak.

Javítások és ujjaalakítások saját költségen eszközöltenek.

Táplálék tojas-fehér

1 kilo Troponek ugyanazon tápláló ereje van, mint 5 kilo marhahús vagy 180-200 tojásnak. Troponek a testben a közvetlen a vér és az izomállomány körül telepszik meg, a nélkül, hogy zsiradékot képezne Troponek tehát rendes használatnál egészségeseknél és betegeknek egyaránt erősítő hatással van, és minden ételhez az ételek ártalmatlanná tétele nélkül hozzákeverhető. A Troponek rendkívül olcsósága miatt mindenki által beszerezhető.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Tropone-Werke, Mülheim-Rhein.

Vezérképviselőt

Ausztria-Magyarország részére

M. Winkler, Wien 6, Wien-Strasse 66

Női- és gyermek felöltők nagyraktára.

Női ruhák saját műhelyemben legizlésesebben készítettnek.

**A „Kék Csillag“
áruház**

az őszi idényre a következő árat jegyzi:

Női ruhaszövetek	12 krtól	4 frtig
Női posztók	25 krtól	2.50-ig
Pongis selymek	40 krtól	1.50-ig
Merveilleux (sima)	1 frt	10 kr.
Taffet glacé	1 frt	38 kr.
Fekete selymek	nagyválasztékban.	
Spárga szőnyegek	18 krtól	
Brüssel	98 krtól	
Tapestry	1 frt	20 kr.
Nyírott	1 frt	90 kr.
Szobaszőnyegek	2 frt	35 krtól 10 frtig.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A „Kék Csillag“

női divat,

**vászon, fehérnemű és szőnyeg
áruház**

Főpiacz, Kistemplommal szemben.

Az elismert

**legjutányosabb bevásárlási
forrás.**

**A családoknak valósággal
nélkülözhetlen.**

Szabott áruk.

A „Kék Csillag“

a gyapju és selyem folytonos ár-emelkedését nem használja ki, sőt a régi olcsó árakban árusít, mit azért tehetünk, mert óriási tömeg árukat vettünk meg a régi árakban a külföldi piacokon.

Férfi gallérok	darabja	12 kr.
Kézeltők	párja	25 kr.
Ingek (fehér)	1 frttól	feljebb.
„ színes	50 krtól	feljebb.

Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk.
Tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

POLGÁR SÁNDOR

egyetem. gyakorlott orvosi
mű- és kötszerész

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 10. sz.

Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyártmányu
orvos-, sebészeti és beteg-
ápolási tárgyakkban.
Saját találmányu, m. kir.
szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni
gummiharisnya, ortho-
paediai készülékek, mű-
lábak s kezek stb.

Valódi francia különle-
gességek F. Berguerand
fils párisi gyárából.

Részletes képes ir-
jegyzék ingyen és bér-
mentve.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Ad 5/1899 okt. 26.

Hirdetmény.

A csapó-utca végén a hadházi utól nyugotra, az Apafi utcától északra fekvő és északra egészen a lovas kaszárnyáig, nyugotra a Trnka-féle gőzmalomig terjedő majorsági föld — mely a Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítványhoz tartozik — a városi szabályrendeletnek megfelelő és a szabályozási vonalhos alkalmazkodva alakított telkekké, házhelyekké osztatott fel és a felosztáshoz a hatósági beleegyezés megadatott; minél fogva ezek a házhelyek eladókká tételnek.

Az 1057/1898 P. határozat szerint a telkekért eső vételárnak fele részét kell befizetni s a vételár másik fele a megvett telekre első helyü bekebelezés és 6 %-től kamatozás mellett a vevőnél kint hagyatik, ki azt évenként tiz százalékkal is törlesztheti; ha pedig a vevő az egész vételárat szabályszerű fedezetet nyújtó egyéb ingatlanra való bekebelezéssel is biztosítja, az nála a köicsönzési szabályok szerint kinthagyatik.

A vevőfelek bővebb tájékoztatást az ev. ref. egyház irodájában az iktatótól nyerhetnek,

A Vecsey-Bruckner-féle majorsági földből alakult házhelyek eladásával megbízott küldöttség 1899 évi október 26-án tartott üléséből.

Szinay Gyula, **Somogyi Pál,**
elnök. jegyző.

Boros Testvérek

női divat áruháza DEBRECZEN, Kossuth-u. 6. sz.

Olesó alkalmas ajándéktárgyak.

Raktárunk feleslegét: Finom női ruha-
kelme maradékok árait
felére szállítottuk le.

— Selymek, Bársonyok, —

Velezek, Kendők, Echarpok, Harisnyák,

Keztyük

leszállított árakban. — Nagy választék.

Női kézimunkák és kellékek.

Olesó alkalmas ajándéktárgyak.

Felülmulhatlan olcsóságok.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál is olcsóbban árusítom el.**

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.